

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Освітня програма	<b>1525 Право</b>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Спеціальність	<b>081 Право</b>

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1525
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Качур Віра Олегівна, Жукорська Ярина Михайлівна, Дегтяр Руслана Олександрівна, Запотоцька Олена Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.03.2023 р. – 03.03.2023 р.

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	<a href="https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1525-law.pdf">https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1525-law.pdf</a>
Програма візиту експертної групи	<a href="https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1525-Program-of-expert-visits.pdf">https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1525-Program-of-expert-visits.pdf</a>

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям**

Представлена на розгляд експертної комісії магістерська ОП орієнтується на науково-фахову підготовку конкурентоспроможних юристів здатних успішно вирішувати складні завдання в сфері реалізації та застосування національного та міжнародного права. ЕГ встановила, що у ННІ права є наявними усі необхідні для забезпечення освітнього процесу матеріально-технічні ресурси (обладнані мультимедійною технікою навчальні аудиторії, зала судових засідань, наукові центри, відділ методичного забезпечення, навчально-криміналістична лабораторія), учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до фондів Наукової бібліотеки, електронних ресурсів та наукометричних баз даних, комп'ютерних аудиторій, вільний доступ до мережі Internet, що створює необхідні умови для навчання, викладання та наукової діяльності. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів (наявність укриття). Навчальний корпус оснащений для навчання осіб з особливими освітніми потребами (наявність пандуса на вході до корпусу, ліфту для людей з особливими потребами, спеціально обладнаних санвузлів, табличок зі шрифтом Брайля у корпусі ННІ права). Позитивною практикою є те, що нормативно-правова база, що регулює правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, та у неформальній освіті оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила прийому на ОП інформативні, доступні та не містять дискримінаційних положень і передбачають гарантовані законодавством України рівні можливості для всіх вступників. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також у неформальній та/або інформальній освіті, чітко визначені нормативними документами, що розміщені у вільному доступі на веб-сайті ЗВО.

## **Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик**

Особливостями освітньої програми є її наукова спрямованість, яка поєднана з практичною складовою. Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією Університету. ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Структура та зміст ОП містять ОК, що відображають особливість ОП з огляду на регіональний аспект та тенденції розвитку спеціальності. Позитивною практикою є ефективне функціонування відділу академічної мобільності та доступна інформація щодо можливостей міжнародної мобільності для здобувачів на інформаційних ресурсах ЗВО. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються в робочих програмах обов'язкових навчальних дисциплін на сайтах кафедр, доводяться до відома здобувачів вчасно, об'єктивність екзаменаторів забезпечується їх колегіальним складом, учасники освітнього процесу поінформовані про дотримання академічної доброчесності, у ЗВО функціонує Постійна комісія вченої ради з питань етики. Позитивною є практика проведення окремими НПП опитувань щодо з'ясування очікувань здобувачів від вивчення окремих навчальних дисциплін. Сильними сторонами ОП є високий рівень академічної кваліфікації НПП ОП та активне залучення до організації освітнього процесу та аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. У ЗВО впроваджено чітку систему відповідних процедур та заходів щодо вирішення конфліктних ситуацій. Київський національний університет імені Тараса Шевченка тісно співпрацює з роботодавцями, частина з яких є безпосередніми випускниками, які зацікавлені в ефективності та актуальності освітньої програми. Система забезпечення якості ОП забезпечує оперативне внесення змін та рекомендацій до програми та охоплює декілька рівнів ініціювання, що визначено документами ЗВО. З метою оцінки задоволеності потреб здобувачів вищої освіти проводиться анкетування. В ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Інформація та документи ЗВО на головному сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка та підрозділів університету розміщені у вільному доступі та відповідають критерію публічності.

## **Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення**

На жаль, аналізуючи ОП важко встановити особливості та унікальність програми, не маючи спеціальні знання щодо особливостей забезпечення ОПП та ОНП, тому ЕГ рекомендує при наступному перегляді ОНП більш детально вписати особливості програми, її відмінності від ОПП "Право" та аналогічних ОП, які є в ННІ права. Пропонувати стейкхолдерам не обмежуватися суто наданням позитивної оцінки ОНП, висловлювати й певні пропозиції/рекомендації щодо покращення ОНП Право. ЕГ рекомендує переглянути матрицю відповідностей у частині вибіркового компонент, і надати її по блоках, оскільки "універсальний підхід" в даній ситуації неможливий через різну направленість дисциплін, оскільки ОК, яка вивчає міжнародне право не може забезпечувати такі ж самі ЗК, СК та ПРН, як і ОК, яка вивчає певну галузь (підгалузь) національного права ЕГ відмічає деяку "умовність" у формуванні освітньої траєкторії здобувача, оскільки здобувач обирає блок, який йому подобається, а в ньому містяться вже підібрані дисципліни. якщо здобувач відмовиться хоча б від однієї освітньої компоненти, то він буде позбавлений права отримати спеціалізацію даного вибіркового блоку, про що зазначено на сторінці вибору дисциплін. Аналогічна ситуація повторюється і на заочній формі навчання. Під час роботи ЕГ встановлено, що за час реалізації ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було. ЕГ рекомендує посилити інформаційну роботу серед здобувачів з метою популяризації та практичної реалізації програм неформальної та/або інформальної освіти, водночас, гнучко імплементуючи процедури визнання їх результатів. Слабкими сторонами ЕГ вважає розміщення РП ОК на різних вкладках сайту ЗВО та відсутність

можливості проходження практики в юридичній клініці. Недоліками є те, що немає єдиної платформи для проведення онлайн занять. ЕГ рекомендує усі РП ОП оприлюднювати на одній сторінці сайту ЗВО, організувати освітній процес онлайн на єдиній платформі та розглянути можливість проходження практики в юридичній клініці. Перелік питань для комплексного кваліфікаційного іспиту формується з навчальних дисциплін відповідного вибіркового блоку. Для забезпечення всебічного оцінювання програмних результатів навчання, визначених Стандартом та ОНП, ЕГ рекомендує передбачити в програмі комплексного кваліфікаційного іспиту питання, які відповідатимуть затвердженій МОН України програмі ЄДКІ для магістрів, що навчаються за спеціальністю «Право». ЕГ рекомендує посилити роботу із здобувачами вищої освіти щодо ознайомлення їх з унормованими ЗВО процедурами оскарження результатів оцінювання. Слабкою стороною ЕГ вважає відсутність впливу гаранта на підбір НПП для забезпечення ОП; відсутністю рейтингування НПП. ЕГ рекомендує залучати гаранта до підбору НПП для забезпечення ОП та запровадити рейтингову систему для НПП. ЕГ рекомендує ННІ права посилити роботу щодо наповнення репозитарію eKNUTSHIR випускними кваліфікаційними роботами здобувачів вищої освіти за ОНП. Продовження в " Інші спостереження"

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

##### 1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОНП «Право» магістерського рівня є необхідність «надати освіту в області вивчення права, сформувати здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері права, набути навички аналітичного та критичного мислення та оцінки перспектив розвитку правових явищ; підготувати студентів, що мають здібності до науково-дослідної роботи - для подальшого навчання за ОНС «Доктор філософії»; набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти», що коригується з концепцією університету. Так, в Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (нова редакція) в п.2.2. (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>) зазначено, що «Основною метою освітньої діяльності є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для освітніх і наукових установ, органів державної влади та управління, установ, організацій та підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти ( відповідно до міжнародних і вітчизняних кваліфікацій освіти), утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. Виконання основних функцій, покладених на Київський національний університет щодо формування національної еліти України; підготовки висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих українських і міжнародних установ; сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції України; гармонійному входженню в світовий економічний простір як рівноправного партнера; вироблення рекомендацій органам державної влади для прийняття ефективних управлінських рішень у процесі реагування на економічні, екологічні, політичні, соціальні та військові виклики, повоєнне відновлення зазначені в Стратегічному плані розвитку університету на період 2018-2025 (нова редакція від 14 грудня 2022 року). В ОНП зазначено, що «особливістю програми є поглиблене вивчення європейсько-цивілізаційного державноправового надбання, акцент на сучасній проблематиці розвитку правової системи, її інтеграції до європейського правового простору, посилення академічних навичок, поглиблена база науково-дослідницької практики відповідно до обраної теми кваліфікаційної роботи». ЕГ з'ясувала під час зустрічі з гарантом та керівництвом закладу , що унікальність ОНП полягає в унікальному поєднанні системності та диференційованості в навчальному процесі. Системність досягається вивченням актуальних проблем з основних галузей права для поглиблення знань і набуття навичок і вмінь в сфері права та підході до навчання «full time». Диференційованість ОП зумовлена унікальним переліком і змістом навчальних дисциплін, що зумовлено значною спеціалізацією магістратури і високим фаховим рівнем викладачів, більшість яких, поряд із науковими ступенями доктора або кандидата юридичних наук, є практикуючими юристами, членами науково-консультативних рад Верховної Ради, Верховного Суду, Конституційного Суду.

##### 2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що при визначенні цілей ОНП та програмних результатів навчання ЗВО вчиняються дії щодо врахування позицій та потреб заінтересованих сторін, під час спілкування з гарантом, зі здобувачами та роботодавцями з'ясовано, що існує тісна взаємодія між учасниками освітнього процесу, щодо покращення якості ОНП. Рецензії на ОНП надали: Голова міжнародного арбітражного комерційного суду при ТПП України Селівон

М.Ф. Голова Шостого апеляційного адміністративного суду Олена Кузьмишина, Директорка юридичної компанії «Илльшев та Партнери» Майорова І.А., Директор ТОВ «Український центр правового консалтингу» Колесник О.І. та Директор адвокатського об'єднання «Юридична компанія Бі ен Сі» Максим Кожух. На запит ЕГ ЗВО надав документальне підтвердження участі роботодавців і здобувачів в засіданнях кафедри, на яких відбувається внесення змін до ОПН. Так, в протоколі № 7 засідання кафедри цивільного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 2 лютого 2023 року зазначено, що є потреба осучаснення навчальних дисциплін. Радник юридичної компанії «ЕКВІПІ, Андрій Іванів зазначив, при зміні освітніх компонентів мають бути збережені основні навчальні дисципліни, спрямовані на підготовку здобувачів до практичної роботи у сфері цивільного права. Запрошений до участі у засіданні кафедри здобувач ОС «Магістр» студент 1 року навчання Борзілов Дмитро надав позитивну оцінку підготовки студентів за освітньою програмою та запропонував підтримати пропозицію щодо підвищення рівня практичної спрямованості освітньої програми, її спрямування на підготовку студентів до ЄДКІ. Результатом обговорення стала зміна назву вибіркової дисципліни блоку «Приватне право» «Речове та спадкове право» назвою «Захист права власності та інших речових прав». Заступник начальника Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України, Гриняк А.Б. зазначив, при зміні освітніх компонентів мають бути збережені основні навчальні дисципліни, спрямовані на підготовку здобувачів до практичної роботи у сфері цивільного права. Запрошений до участі у засіданні кафедри заступник директора Тренінгового центру прокурорів України Орлеан А.М. надав позитивну оцінку підготовки студентів за освітньою програмою та підтримали пропозицію щодо підвищення рівня практичної спрямованості освітньої програми, її спрямування на підготовку студентів до ЄДКІ (Протокол засідання кафедри цивільного права № 3 від 23 вересня 2022 року). З метою врахування інтересів стейкхолдерів практикується залучення їх як професіоналів-практиків до керівництва практикою на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, практикою в судах, прокуратурі, адвокатурі та нотаріаті здобувачів освіти від баз практики.

### **3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.**

При зустрічі з гарантом ЕГ відмітила, що ЗВО вивчався досвід викладання аналогічних програм в ЗВО національного та міжнародного рівня (ЛНУ ім. Івана Франка, Queen Mary University of London, університет ім. Миколаса Ромеріса (Вільнюс, Литва). Програмні результати навчання ОП містять інформацію, що у повній мірі відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці, галузевому контексту, в числі яких: ПРН3 (проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження), ПРН5 (вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово), ПРН10 (аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права), ПРН12 (проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу). Тенденції розвитку спеціальності також враховують у переліку інформаційних джерел до кожної навчальної дисципліни ОПН містить ОК 2. Методологію та організацію наукових юридичних досліджень, яка забезпечує ЗК1, ЗК2, ЗК3 та ЗК6, а також СК3, СК4, які є характерними для ОПН та СК 18 (Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень) та СК19 (Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях), що є обов'язковими для ОПН. Програмними результатами даної дисципліни є ПРН 3 (Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження) та ПРН4 (Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки), ПРН18 (Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методологію та джерела), ПРН19 (Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права). Регіональний контекст, врахований у великій кількості (понад 30) вибірових блоків різного спрямування, наприклад: «Виборче право», «Конституційні процедури, «Права людини», «Публічна адміністрація» і т.п., що враховує столичне розташування ЗВО та наявності великої кількості суб'єктів владних повноважень, громадських організацій та інших установ, які потребують працівників з високим рівнем знань, умінь та навичок.

### **4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.**

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 643. Стандарт вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право є рамковим документом, в якому визначається сукупність обов'язкових вимог до освітніх програм підготовки магістрів за спеціальністю 081 Право

стосовно: обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 081 Право; рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їх навчання; переліку обов'язкових компетентностей випускника; нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти. За даними вимогами ОНП відповідає стандарту. ЗВО розробив ОНП за власною структурою та запровадив додатковий контрольний етап у формі комплексного кваліфікаційного іспиту. Під час складання комплексного кваліфікаційного іспиту перевіряється ступінь володіння студентом теоретичними знаннями та практичними навичками в галузі права, опанування результатів ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6. Усі ЗК, СК та ПРН забезпечуються обов'язковими компонентами ОНП.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.**

Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією Університету. Орієнтованість освітніх компонент на сучасні тенденції розвитку ринку праці, зважаючи на регіональний контекст та сучасним актуальним тенденціям розвитку спеціальності.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.**

Особливостями освітньої програми є її наукова спрямованість, яка поєднана з практичною складовою. На жаль, аналізуючи ОП важко встановити особливості та унікальність програми, не маючи спеціальні знання щодо особливостей забезпечення ОПП та ОНП, тому з ЕГ рекомендує при наступному перегляді ОНП «Право» більш детально вписати особливості програми, її відмінності від ОПП «Право» та аналогічних ОП, які є в інституті. У відгуках/ рецензіях не вказано дати їх надання (крім рецензії Селівон М.Ф.), у зв'язку з чим, не можна встановити, на який саме проект та/або редакцію ОНП їх надано. Рекомендації: Пропонувати стейкхолдерам вказувати у відгуках/ рецензіях дату їх надання для однозначного розуміння того, на який саме проект та/або редакцію ОНП їх надано, а також не обмежуватися суто наданням позитивної оцінки ОНП, висловлювати й певні пропозиції/ рекомендації щодо покращення ОНП Право.

### **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.**

Зразкових практик не виявлено, що не дозволяє говорити про зразковість/ інноваційність відповідності ОП Критерію 1, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 1 за рівнем В.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).**

ЕГ встановлено, що обсяг ОНП «Право» становить 120 ЄКТС. Обсяг освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково становить не менше 30%. Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю 081 Право. Для освітньо-наукової програми передбачається мінімум 20 кредитів ЄКТС для проходження практики і мінімум 10 кредитів для науково-дослідницької практики. В даній ОНП практика 20 кредитів ЄКТС, науково-дослідницька практика – 10 кредитів ЄКТС, обов'язкові компоненти – 80 кредитів ЄКТС, вибіркові компоненти 40 кредитів ЄКТС, що становить 33,3%.

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених**

## **цілей та програмних результатів навчання.**

На думку ЕГ, зміст ОП має чітку структуру, логічну послідовність викладання дисциплін, їх орієнтованість на сучасні підходи та інструментальні засоби дають змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Розроблені структурно-логічні схеми демонструють, що освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему, яка містить базові навчальні юридичні дисципліни (ОК2, ОК3, ОК4, ОК8-ОК16); базові неюридичні дисципліни (ОК2. Правнича іноземна мова); Практика (ОК5); Науково-дослідницької практики. ОК6 та блок вибіркового дисциплін: «Адвокатура», «Адміністративне судочинство та статус суддів», «Адміністративне право», «Виконавче право та процес», «Виборче право», «Екологічне та природоресурсне право», «Енергетичне право», «Економічне право», «Економічне судочинство», «Земельне та аграрне право», «Інформаційне право», «Історія права», «Історія Європейського права», «Конституційне право», «Комерційне право», «Конституційні процедури», «Контрактне право», «Корпоративне право», «Криміналістика», «Кримінальне право», «Кримінальне судочинство», «Нотаріат», «Податковий юрист», «Права людини», «Права людини та адміністративне право», «Право екологічної безпеки», «Право Європейського Союзу та правова система України», «Право інтелектуальної власності», «Право охорони здоров'я», «Право соціального захисту», «Правове забезпечення безпеки бізнесу», «Правовий бізнес консалтинг», «Правові моделі управління трудовими ресурсами», «Приватне право», «Публічна адміністрація», «Соціальна безпека», «Сучасна компаративістика», «Сучасне правотворення та правове регулювання», «Управління соціальною сферою», «Трудове право», «Фінансово-правовий радник», «Цивільне судочинство», «Юридична практика» (навчальний план 2022) Обов'язкові дисципліни ОНП забезпечують досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Після аналізу вибіркового дисциплін та забезпечення ними ЗК, СК ТА ПРН, з'ясувався факт невідповідності заявленим у матриці відповідностей. Наприклад, ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово у вибіркового блоках забезпечується дисциплінами ВБ1.5, ВБ1.6 та ВБ1.7, аналізуємо: блок «Виборче право»: ВБ1.5 Виборчий процес та виборчі процедури в Україні», ВБ1.6 Основи референдного права та ВБ1.7 Порядок оскарження порушень виборчого законодавства та розгляду виборчих справ, аналогічну ситуацію можна констатувати і по інших блоках. ЕГ рекомендує переглянути матрицю відповідності у частині вибіркового дисциплін і зробити її по блокам з реальним ступенем відповідності.

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).**

ЕГ встановлено, що зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 081 «Право». Особливістю ОП є формування у здобувачів критичного підходу до національного права та права зарубіжних країн, створення умов для отримання ними поглиблених знань у галузі права та просвітницьких, дослідницьких і проектних компетенцій. Освітні компоненти спеціальності реалізуються як у нормативних, так і вибіркового освітніх компонентах. До прикладу, серед ОК, які забезпечують досягнення ПРН, що відповідають предметній області визначеної для ОП спеціальності в межах другого освітнього рівня, необхідно вказати такі: ОК2. Методологія та організація наукових юридичних досліджень, ОК 3. Професійна та корпоративна етика, ОК4. Проблеми теорії та філософії права, ОК 8. Актуальні проблеми цивільного, міжнародного приватного права, ОК 9. Актуальні проблеми кримінального права України, ОК 10. Актуальні проблеми конституційного, адміністративного та міжнародного публічного права, ОК 11. Інтелектуальна власність, ОК12. Проблеми земельного та екологічного права, ОК13. Проблеми господарського права, ОК 14. Актуальні проблеми кримінального процесу України, ОК 15. Актуальні проблеми цивільного процесу України.

### **4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.**

Аналізована ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, мова йде про Закон України «Про вищу освіту». Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії визначається Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін від 3 грудня 2018 року ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03\\_12\\_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)), яке діяло до 2020 року та Положення про системи забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: <https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf> Студенту надається право обрати один із запропонованих вибіркового блоків дисциплін із загального навчального плану для вступників відповідного року вступу, з якими студент може ознайомитись на сайті НН Інституту права (<https://law.univ.kiev.ua>). Здобувачі вищої освіти реалізують своє право на вибір навчальних дисциплін, обираючи один з блоків дисциплін, що входять до циклу професійної підготовки. Процедура вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти унормовується зазначеним вище Положенням. Відповідно до п.п. 2.2.2-2.2.7 цього Положення, здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня. Студенту може бути відмовлено в реалізації його вибору й запропоновано здійснити новий вибір, у певних випадках, наприклад, якщо кількість здобувачів освіти, які обрали навчальну дисципліну, перевищує максимальну кількість, заздалегідь встановлену, або кількість здобувачів вищої освіти, які обрали навчальну дисципліну чи блок дисциплін, є меншою встановлених в Університеті мінімумів,

тощо. Якщо здобувач освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальної дисципліни, його індивідуальний навчальний план визнається таким, що невиконаний за обсягом необхідних для здобуття освітньої кваліфікації кредитів; зазначене є підставою для відрахування. Після ознайомлення з анотаціями здобувачі вищої освіти мають змогу здійснити усвідомлений вибір, написати відповідну заяву та бути зарахованими на вивчення обраних курсів. Згідно з навчальним планом ОП, здобувачі освіти обирають дисципліни на 1-му та 2-му семестрах освітнього процесу. Якщо здобувач відмовляється від однієї дисципліни блоку, він буде позбавлений права отримати спеціалізацію даного вибіркового блоку, про що зазначено на сторінці вибору дисциплін, який був продемонстрований ЕГ.

#### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.**

На даній ОНП існує два види практики: науково-дослідницька практика в НН Інституті права та практика відповідно до положення та програми практики. Базами практики для здобувачів ОП виступають органи державної влади та місцевого самоврядування, судові та правоохоронні органи, юридичні компанії та окремі адвокати, а також неурядові організації. Для проходження практичної підготовки здобувачі розподіляються на бази практики згідно з укладеними Інститутом договорами, або такі бази обираються здобувачами самостійно, з огляду на складну ситуацію в країні. Зазначені вище практики забезпечують набуття компетентностей (зокрема, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3); здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК4); здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК6); здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (СК7), програмних результатів навчання для присвоєння професійної кваліфікації (аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН13); обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН14), навичок для роботи за фахом (мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (ПРН15)). ОП та її навчальний план передбачають проходження практики у четвертому семестрі 2 року навчання в обсязі 20 кредитів ЄКТС та у другому семестрі 1 року навчання в обсязі 10 кредитів ЄКТС науково-дослідницької практики. Процедура проходження практики та всі форми необхідних документів (звіт, щоденник, відгук) подаються в робочій програмі практики, яка затверджується Вченою радою НН Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Після проходження практики відбувається її захист з оцінюванням у формі диференційованого заліку. Практична підготовка здобувачів освіти за ОП забезпечується також шляхом вирішення різних гіпотетичних та реальних справ, які розглядалися у національних судах та інших державних органах, що здійснюється під час семінарських занять. Гарант зазначив, що здобувачі не проходять практику на базі Юридичної клініки, яка функціонує в університеті.

#### **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.**

Набуття soft skills реалізується шляхом планування ОК, спрямованих на вироблення культури мовлення та публічних виступів, розбудову ефективної комунікації та формування лідерських якостей. ОП забезпечує набуття та подальший розвиток здобувачами таких soft skills. Значну роль у формуванні soft skills відіграє участь у тренінгах, науково-практичних заходах, семінарах, волонтерських та громадських проектах. За результатами спілкування у фокус-групах ЕГ встановлено, що подібним чином до даного процесу задіяні можливості юридичної клініки, де здобувачі напрацьовують різні соціальні навички: комунікації, засвоєння соціального досвіду через вирішення тих чи інших соціальних конфліктів, командної роботи, моделювання певних соціальних ситуацій, тощо.

#### **7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).**

Професійний стандарт не затверджений.

#### **8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.**

ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Структура та зміст ОП містять ОК, що відображають особливості ОП з огляду на регіональний аспект та тенденції розвитку спеціальності. Навчально-науковий інститут права КНУ імені Тараса Шевченка використовує підхід для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (виключно із самостійною роботою), що ґрунтується на принципі визначення кредитного обсягу дисциплін (тобто, загального обсягу часу що, як вбачається, необхідний



середньому студенту для опанування дисципліни) на підставі колегіальної експертної оцінки укладачів і перевірки при погодженні програми НМК, вченою радою Інституту права і зовнішніми рецензентами.

**9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.**

Організація освітнього процесу за ОП не передбачає підготовку здобувачів за дуальною формою освіти.

**Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.**

ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Структура та зміст ОП містять ОК, що відображають особливість ОП з огляду на регіональний аспект та тенденції розвитку спеціальності.

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.**

ЕГ рекомендує переглянути матрицю відповідностей у частині вибіркових компонент, і надати її по блоках, оскільки "універсальний підхід" в даній ситуації неможливий через різну направленість дисциплін, оскільки ОК, яка вивчає міжнародне право не може забезпечувати такі ж самі ЗК, СК та ПРН, як і ОК, яка вивчає певну галузь (підгалузь) національного права ЕГ відмічає деяку "умовність" у формуванні освітньої траєкторії здобувача, оскільки здобувач обирає блок, який йому подобається, а в ньому містяться вже підібрані дисципліни. якщо здобувач відмовиться хоча б від однієї освітньої компоненти, то він буде позбавлений права отримати спеціалізацію даного вибіркового блоку, про що зазначено на сторінці вибору дисциплін. Аналогічна ситуація повторюється і на заочній формі навчання.

**Рівень відповідності Критерію 2.**

Рівень В

**Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.**

Зміст ОНП логічно структурований, ОК логічно взаємопов'язані та в сукупності дають можливість досягнути переважну більшість заявлених цілей та ПРН. Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 081 Право. Зразкових практик не виявлено, що не дозволяє говорити про зразковість/ інноваційність відповідності ОП Критерію 2. ності ОП Критерію 2.

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:**

**1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.**

Інформація що вступу міститься на сайті Приймальної комісії Київського національного університету імені Тараса Шевченка: (<http://vstup.knu.ua/>), а також на сторінці НН Інституту права (<https://vstup.knu.ua/rules>). Правила прийому на 2022/2023 навчальний рік ще не затверджені, адже не прийнято ще Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році. Правила прийому 2022 року навчання є у вільному доступі та відповідають встановленим вимогам, не містять дискримінаційних положень. Також на сторінці ПК ЗВО можна підписатися на розсилку важливої інформації щодо реєстрації на ЄВІ/ ЄФВВ (<https://vstup.knu.ua/master-subscribe>).

**2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.**

Вимоги до вступників повністю визначаються загальними вимогами Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://vstup.knu.ua/rules>) та не передбачають додаткових умов. Відповідно до п. 2 § 4 «Організація конкурсного відбору» Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 році, затверджених Наказом ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 245-32 від 16 червня 2022 року ([https://vstup.knu.ua/images/2022/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0\\_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83\\_2022.pdf](https://vstup.knu.ua/images/2022/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_2022.pdf)), для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальностями 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» вступні випробування проводяться у формі магістерського комплексного тесту, єдиного вступного іспиту з іноземної мови, єдиного фахового вступного випробування, індивідуальної усної співбесіди або розгляду мотиваційних листів в передбачених цими Правилами прийому випадках.

**3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

У ЗВО діє ряд документів щодо правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності: Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція), введеним в дію наказом ректора від 11 квітня 2022 року за № 170-32 (пункт 11) ([https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf)), Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) в Університеті від 14 січня 2019 року (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 29 червня 2016 року ([http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=798&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk)), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29 червня 2016 року ([http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk)). Положення зазначених документів є чіткими та зрозумілими та відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні та є доступними для всіх учасників освітнього процесу шляхом розміщення їх на сайті ЗВО у вільному доступі. Здобувачі вищої освіти повідомлені та ознайомлені з процедурою академічної мобільності, результати навчання, отримані під час міжнародної мобільності визнаються, що підтверджено під час фокус-групи з начальником відділу академічної мобільності Лілією Галич та здобувачами.

**4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Положення «Про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка» було, після належного обговорення, схвалене Вченою Радою Університету 6 лютого 2023 року і оприлюднене на сайті Вченої Ради (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271>). Університет не обмежує академічної свободи науково-педагогічних працівників університету щодо внесення до робочої програми освітнього компоненту рекомендацій щодо можливого опанування окремих результатів навчання шляхом інформальної освіти або завдяки участі у програмах неформальної освіти. За час реалізації ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

**Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.**

Позитивною практикою є те, що нормативно-правова база, що регулює правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, та у неформальній освіті оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила прийому на ОП інформативні, доступні та не містять дискримінаційних положень і передбачають гарантовані законодавством України рівні можливості для всіх вступників. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також у неформальній та/або інформальній освіті, чітко визначені нормативними документами, що розміщені у вільному доступі на веб-сайті ЗВО.

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.**

Під час роботи ЕГ встановлено, що за час реалізації ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було. ЕГ рекомендує посилити інформаційну роботу серед здобувачів з метою популяризації

та практичної реалізації програм неформальної та/або інформальної освіти, водночас, гнучко імплементуючи процедури визнання їх результатів.

### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.**

Правила прийому на ОП інформативні, доступні та не містять дискримінаційних положень і передбачають гарантовані законодавством України рівні можливості для всіх вступників. ЕГ вважає, що ОП в цілому відповідає Критерію 3, а рекомендації, висловлені щодо популяризації неформальної освіти, дозволять посилити ОП.

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

#### **1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.**

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і контролю передбачені п.11 розділу 4 Положення про організацію освітнього процесу ([https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf)). Освітній процес за ОП здійснюється у таких формах як лекції, семінарські заняття, самостійна робота студента, консультації. Форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють належному досягненню програмних результатів навчання. Викладачі вільні у виборі методів навчання та викладання. Під зустрічі з фокус-групою НПП зазначили, що використовують різноманітні форми та методи викладання. Так, Радченко Л. здебільшого проводить заняття в зумі, використовуючи презентації та дискусії; Важенчук С. навів як приклад укладення проектів договорів в житловому праві, активно використовує телеграм-канал для роботи зі студентами. Здобувачі підтвердили, що задоволені формами і методами навчання, які обирають НПП при забезпеченні ОК. Під час фокус-груп ЕГ з'ясувала, що немає єдиної платформи для проведення занять – хтось використовує Zoom, хтось Googleclass, хтось інші платформи. ЕГ видається логічним рекомендувати ЗВО узагальнити практику й використовувати єдину платформу для навчання онлайн.

#### **2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).**

Відповідно до п. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка ([https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf)), документи, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу та мають бути оприлюднені у відкритому доступі, включають, зокрема, опис ОП та робочі програми навчальних дисциплін. Здобувачі мають можливість ознайомитися із інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання до початку вивчення відповідного освітнього компоненту, а інформація про порядок та критерії оцінювання надається на першому занятті. ЕГ зауважила, що РП ОК розміщені на вкладках «Кафедри» (сторінках кафедр, які забезпечують ОК), що ускладнює студенту доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. ЕГ відзначає, на даній ОП силабуси не використовують.

#### **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.**

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом проходження практики, участі здобувачів в діяльності юридичної клініки, наукових гуртках, круглих столах і наукових конференціях та ін. Так, на кафедрі нотаріального, виконавчого процесу та адвокатури, прокуратури, судоустрою діє гурток «Суд та прокуратура» (керівники – проф. Стефанчук М.М., доц. Плахотнік О.В.) (<https://justice.law.knu.ua/%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BA%D0%B8-%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8>). Інформація про результати поєднання навчання і досліджень в рамках роботи гуртків Інституту підтверджено на фокус-групах з НПП та здобувачами, а також у відповіді на запит ЕГ (п.15). Як вище вже було зазначено вище, в Інституті функціонує юридична клініка, але можливості проходити практику в юридичній клініці не передбачено, хоча здобувачі даної ОП залучаються до

роботи в ній (підтверджено відповіддю на запит ЕГ). Під час зустрічі з фокус-групами підтверджено, що здобувачі активно поєднують навчання та дослідження та частина з них свідомо обирали дану ОП якраз за її наукову складову (Чупрій Д., Стась М.). Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що здобувачі Чупрій Д., Стась М., Іванюшко М. уже мають наукові публікації та активно займаються науковою роботою. Здобувачі залучаються до наукових проєктів, що було підтверджено на фокус-групах з НПП та здобувачами, а також у відповіді на запит ЕГ (п.1).

#### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.**

Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, п. 11 ([https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf)) та Наказу ректора від 11 серпня 2017 року за № 729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz\\_Form\\_Doc-729-32\\_11-08-2017.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf)). НПП оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Зокрема, вказується як наукові дослідження та практична діяльність викладачів впроваджуються в освітній процес. На ОП дотримуються вимоги про те, дія робочої навчальної програми може бути продовжена не більш як 2 роки поспіль. Здебільшого РП ОП дійсно регулярно оновлюються на основі високих наукових досягнень НПП. Проте ЕГ зазначає, що зміст усіх ОК варто регулярно оновлювати на основі наукових досягнень та сучасних практик, як українських, так і зарубіжних. Так, у РП окремих ОК (наприклад, «Інтелектуальна власність») найновіший підручник у списку основної літератури 2019 року, решта – старіші 5 років, у списку додаткової л-ри ситуація аналогічна, а л-ра іноземною мовою відсутня.

#### **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.**

В Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 року (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>) визначено інтеграцію в міжнародний освітній простір як невід'ємну частину освітнього процесу. Інформація про угоди із зарубіжними університетами доступна на веб-сторінці [www.iir.edu.ua/international\\_cooperation/universities\\_partners/](http://www.iir.edu.ua/international_cooperation/universities_partners/). В Університеті створено відділ академічної мобільності Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://knu.ua/ua/dep/academic-mobile>), який функціонує як координаційна та консультативна структура. ЗВО надає можливість здобувачам брати участь в міжнародних заходах (<http://law.knu.ua/index.php/ua/oholoshennia-dlia-studentu>). У межах ОП проводяться міжнародні конференції, стажування, круглі столи, до яких залучаються і НПП, і здобувачі (відповідь на запит ЕГ, п.15). НПП ОП активно долучаються до міжнародної співпраці (відповідь на запит ЕГ п.8). Так, наприклад, Гревцова Р.Ю. член Ради Директорів Всесвітньої асоціації медичного права (World Association for Medical Law) (<https://wafml.wildapricot.org/page-1141247>), запрошений редактор міжнародного реферованого журналу "Medicine & Law". Радішевська О.Р. є членом редакційної ради Наукового журналу Фонду академічних ініціатив Факультету права та адміністрації Університету ім. Марії Склодовської-К'юрі у Любліні (Республіка Польща) (<https://radio.lublin.pl/2018/10/lublin-centrum-europejskie-umcs-zainaugurowalo-dzialalnosc/amp/>). У межах програм академічної мобільності завідувач кафедри фінансового права, д.ю.н., проф. Музика-Стефанчук О.А. була учасником програм міжнародного стажування в Університеті Білостоку (Польща), Університеті Генуї (Італія). Також на ОП проводяться гостьові лекції іноземною мовою, що підтверджено гарантом та інформацією на сайті ЗВО. Наприклад, серія лекцій судді Евана Воллака "Law of War" (<http://law.knu.ua/index.php/ua/pro-iurydychnyi-fakultet-statti/215-zaochne-viddillennia/prosto-oholoshennia/5154-seriia-lektsii-suddi-evana-vollaka>).

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.**

Позитивною практикою є ефективне функціонування відділу академічної мобільності та доступна інформація щодо можливостей міжнародної мобільності для здобувачів на інформаційних ресурсах ЗВО.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.**

Слабкими сторонами ЕГ вважає розміщення РП ОК на різних вкладках сайту ЗВО та відсутність можливості проходження практики в юридичній клініці. Недоліками є те, що немає єдиної платформи для проведення онлайн занять. ЕГ рекомендує усі РП ОП оприлюднювати на одній сторінці сайту ЗВО, організувати освітній процес онлайн на єдиній платформі та розглянути можливість проходження практики в юридичній клініці.

## **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.**

ЕГ констатує відсутність суттєвих недоліків за Критерієм 4, а також наявність позитивних практик і слабких сторін, які не є критичними. Навчання та викладання за ОП здійснюється на належному рівні. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Водночас ЕГ вважає доречним оприлюднювати усі РП ОП на одній сторінці та організувати освітній процес онлайн на єдиній платформі, а також рекомендує ЗВО розглянути можливість проходження практики здобувачами в юридичній клініці.

### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОНП унормовані в Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ у редакції від 11 квітня 2022 р. (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>). Згідно п.4.6 Положення головними формами контрольних заходів є поточний і підсумковий контроль. Форми проведення поточного контролю визначаються робочою програмою відповідної навчальної дисципліни і програмами практики. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти. Відповідно до п. 7.4.1 Положення підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою., а оцінка здобувача вищої освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих програмних результатів навчання (у відсотках). Кожна робоча програма навчальної дисципліни ОНП містить конкретні форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Зміст робочої програми навчальної дисципліни доводиться до відома студентів на початку вивчення відповідної дисципліни, а також розміщується на сайтах кафедр, які забезпечують її викладання. У робочих програмах навчальних дисциплін детально зазначені: форми контрольних заходів, питома вага балів в підсумковій оцінці за конкретними результатами навчання, схема формування оцінки здобувача упродовж семестру. ЕГ було встановлено, що в рамках даної ОНП з різних дисциплін найчастіше використовуються усне опитування, наукові доповіді, їх обговорення, дискусії, розгляд казусів і задач, колоквиуми, тестування, проведення модульних і контрольних робіт. Робоча програма ОК «Професійна та корпоративна етика» серед контрольних заходів передбачає отримання сертифікатів за проходження онлайн навчання на конкретних дистанційних курсах. Під час інтерв'ювання НПП ЕГ встановила, що на першому занятті здійснюється інформування про форми контрольних заходів та форми їх оцінювання, на деяких курсах практикуються опитування щодо з'ясування очікувань здобувачів від вивчення цих ОК (Володимир Носік, Світлана Марченко, Ольга Кобан). ННІ права практикує збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв досягнень здобувачів вищої освіти шляхом проведення дослідження навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень. ЕГ були представлені результати такого опитування, проведені протягом грудня 2022 р.- січня 2023 р. Із 67 респондентів, які зголосилися пройти таке опитування, з твердженням, що інформація щодо змісту дисциплін та критеріїв оцінювання присутня в робочих програмах кожної навчальної дисципліни та є у вільному доступі погодилися 68,7% респондентів, 20,9% не погоджуються, 4,5% не знають. ЕГ дійшла до висновку про те, що контрольні заходи, що використовуються на ОНП для поточного і підсумкового контролю та критерії оцінювання здобутих знань та отриманих здобувачами навичок є чіткими і зрозумілими.

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).**

Проаналізувавши ОНП ЕГ з'ясувала, що форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти та передбачає складання ЄДКІ та публічний захист кваліфікаційної роботи. Однак, за відсутності затвердженого порядку проведення ЄДКІ введено ще один етап підсумкової атестації випускників у формі комплексного кваліфікаційного іспиту. Згідно з програмою комплексного кваліфікаційного іспиту для атестації випускників ОС «Магістр» зі спеціальності 081 «Право», освітньо-професійної програми «Право» заочної форми навчання 2022 - 2023 н.р. до такої підсумкової атестації включаються питання з навчальних дисциплін, що входять до відповідного вибіркового блоку. ЕГ встановлено, що підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до Положення про підготовку та оцінювання кваліфікаційних робіт магістра для здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти спеціальності 081 «Право», затвердженого Вченою радою ННІ права

(протокол №5 від 01.11.2022 р.). Під час резервної зустрічі в.о. гаранта ОНП Ольга Кучма продемонструвала ЕГ окремі кваліфікаційні роботи, які містили усі обов'язкові документи, як необхідні для допуску до публічного захисту, зокрема: відгуки наукових керівників, довідки про оригінальність роботи та рецензії, а також свідчать про опанування здобувачами відповідними компетентностями.

**3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Процедура проведення контрольних заходів у ЗВО врегульована у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ у редакції від 11 квітня 2022 р. (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>), а також чітко прописана у робочих навчальних програмах дисциплін відповідної ОНП, що розміщуються на сайтах кафедр, які забезпечують її викладання. Об'єктивність та неупередженість оцінювання, досягається через практику залучення до проведення контрольних заходів двох екзаменаторів, один з яких викладає дисципліну, а інший – призначається завідувачем кафедри. Для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів ЗВО розроблено Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>). У разі виникнення конфліктів студенти можуть звернутись за допомогою до адміністрації Інституту. Порядок повторного проходження семестрових контрольних заходів чітко визначено у п.7.3 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ та у Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>). Порядок оскарження процедури та результатів проведення поточних, семестрових та підсумкових контрольних заходів визначено у пункті 7.2. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ та п.5 Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ. Згідно з наданим ЕГ дослідженням, що проводилося протягом грудня 2022 р.- січня 2023 р. співробітниками навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень із 67 респондентів (36 - 1 курс, 31 – 2 курс) 68,7% опитаних вважають, що оцінювання знань проходять прозоро та об'єктивно за визначеними критеріями, 17,9% висловлюють негативну думку, 1,5% не знають про таке. Щодо процедури оскарження результатів оцінювання (іспиту, заліку, захисту кваліфікаційної роботи) лише 52,2% вважають, що вона відома і зрозуміла, 14,9% думку не поділяють, 22,4% не знають про таке. Під час роботи фокус-груп представники студентського самоврядування вказали на відсутність конфліктних ситуацій під час реалізації ОНП.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.**

ЕГ встановлено, що у ЗВО прийнято документи, що містять політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності, зокрема: «Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ», «Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ», «Етичний кодекс університетської спільноти», в окремих розділах «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ у редакції від 11 квітня 2022 року (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>), де чітко визначені види порушень і відповідальність здобувачів освіти та НПП, а також Ухвали Вченої ради КНУТШ «Про репутаційну політику КНУТШ» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=937>) та «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1733>). ЗВО є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<https://academiq.org.ua/university-uchasnyky-academic-iq/>). ННІ права наголошує про необхідність дотримання академічної доброчесності під час викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», а також інших дисциплін, у рекомендаціях до кваліфікаційних робіт. Для протидії порушенням академічної доброчесності ЗВО використовує електронну систему UniChes. Представниця Наукової бібліотеки Світлана Канєвська під час резервної зустрічі зазначила, що у ЗВО ведеться репозитарій eKNUTSHIR лише з 2021 року (<https://ir.library.knu.ua/knurepo/>). Під час зустрічей з фокус-групою здобувачів вищої освіти, останні засвідчили поінформованість ними про наявні нормативні документи, що регулюють питання академічної доброчесності, (Марк Стась); відзначили, що в ННІ права проводяться заходи щодо популяризації академічної доброчесності як самими НПП, так і запрошеними особами (Анастасія Головка) та наявність антиплагіатної системи (Марк Стась, Анастасія Головка). Марк Стась підтвердив обізнаність здобувачів вищої освіти ОНП з процедурою перевірки кваліфікаційної роботи магістра на дотримання правил академічної доброчесності, згідно з якою вони надсилають її електронною поштою науковому керівнику, а останній пересилає відповідальному за перевірку Оператору Системи ННІ права. Після перевірки кваліфікаційної роботи магістра Оператор Системи генерує Звіт подібності, складає Довідку про оригінальність роботи та передає їх науковому керівнику кваліфікаційної роботи магістра. Така процедура передбачена п.3.4.1 Положення про підготовку та оцінювання кваліфікаційних робіт магістра для здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти спеціальності 081 «Право», затвердженого Вченою радою ННІ права (протокол №5 від 01.11.2022 р.).

## **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.**

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються в робочих програмах обов'язкових навчальних дисциплін на сайтах кафедр, доводяться до відома здобувачів вчасно, об'єктивність екзаменаторів забезпечується їх колегіальним складом, учасники освітнього процесу поінформовані про дотримання академічної доброчесності, у ЗВО функціонує Постійна комісія вченої ради з питань етики. Позитивною є практика проведення окремих НПП опитувань щодо з'ясування очікувань здобувачів від вивчення окремих навчальних дисциплін.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.**

Перелік питань для комплексного кваліфікаційного іспиту формується з навчальних дисциплін відповідного вибіркового блоку. Для забезпечення всебічного оцінювання програмних результатів навчання, визначених Стандартом та ОНП, ЕГ рекомендує передбачити в програмі комплексного кваліфікаційного іспиту питання, які відповідатимуть затвердженій МОН України програмі ЄДКІ для магістрів, що навчаються за спеціальністю «Право». ЕГ рекомендує посилити роботу із здобувачами вищої освіти щодо ознайомлення їх з унормованими ЗВО процедурами оскарження результатів оцінювання.

### **Рівень відповідності Критерію 5.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.**

ЕГ встановила, що критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, доступними до ознайомлення, процедури проведення контрольних заходів є об'єктивними, учасники освітнього процесу ознайомлені з принципів академічної доброчесності. ОНП відповідає Критерію 5. Сформульовані ЕГ слабкі сторони можуть бути покращені відповідно до наданих рекомендацій у короткі терміни.

## **Критерій 6. Людські ресурси:**

### **1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Робота ЕГ з ВСО та фокус-групами дозволяє засвідчити, що академічна та професійна кваліфікація НПП, які реалізують ОП, цілком відповідає їй напряму. Під час реалізації ОП задіяно 72 викладачі, 21 з яких мають науковий ступінь доктора юридичних наук, а 46 - кандидат юридичних наук. 5 НПП, залучені до реалізації ОП - сумісники. Окремі ВК на ОП викладаються іноземною мовою (відповідь на запит 2 ЕГ, п.5). Академічна кваліфікація НПП відповідає вимогам забезпечення ОК.

### **2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.**

Конкурсний відбір науково-педагогічних кадрів в ЗВО чітко регулюється Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників <https://cutt.ly/IEZLgcO>. Деякі умови прийняття й перебування на посаді зафіксовано також у Колективному договорі (<https://cutt.ly/jENueyZ>). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та його умови розміщуються на офіційному сайті КНУТШ <http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>. Викладачі залучаються до викладання певних ОК на ОП відповідно до сфери своїх наукових інтересів, проведених досліджень, напрацьованого наукового доробку. Добір викладачів для реалізації освітніх компонентів ОП здійснюється у два етапи: 1. заявка відправляється на профільну для даного ОК кафедру, 2. Кафедра розподіляє цю дисципліну конкретному викладачу, враховуючи моніторинг відповідності претендентів основним кваліфікаційним вимогам, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>, порядку розподілу навчальних дисциплін між профільними кафедрами, визначення достатності кваліфікаційного рівня викладача, публікаційної активності НПП у фахових виданнях. Під час фокус-групи з адмінперсоналом з'ясовано, що контракти з НПП мають індивідуальний характер, тобто окремі пункти коригуються

під конкретного НПП. На фокус-групі з гарантом ОП з'ясовано, що гарант не має впливу на підбір НПП, що забезпечують ОП.

### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.**

В ННІ права проводиться залучення роботодавців на рівні Інституту до формування ОП та їх корекції, що підтверджено протоколами засідань кафедр цивільного права, трудового права, наданих на запит ЕГ (п.1). Роботодавці залучаються до участі у практичній підготовці здобувачів (бази практик), що підтверджено на фокус-групі з роботодавцями та представниками баз практики. Зокрема, роботодавці Трембич А., Безкоровайна А., Деева В. зазначили, що активно співпрацюють із ЗВО по даній ОП. Трембич А. також зауважив, що їхня адвокатська фірма «Грамацький і партнери» брала участь ознайомлювалася з ОП та вносила пропозиції та зауваження. Роботодавці також активно залучаються до роботи ЕК (к.ю.н., адвокат Легких К., к.ю.н., приватний нотаріус Шкрібляк К. та ін.).

### **4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.**

Практики залучаються до проведення аудиторних занять. Наприклад, Євстігнєєв А., член ЦВК, у 2020-2021 н.р. залучався до читання лекцій та проведення практичних занять на умовах погодинної оплати на спецкурсі «Проблеми дозвільної системи в екологічному праві» для здобувачів ОР Магістр вибіркового блоку «Екологічне та природоресурсне право». Проводяться гостьові лекції, наприклад, гостьова лекція віце-президента Спілки адвокатів України Дроздова О. у рамках спецкурсу «Захист прав суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я» зі спецкурсу «Права людини в охороні здоров'я», 5 листопада 2021 р. (<https://www.facebook.com/dsmlknu/posts/pfbidoZLDtTZU2M6mjrSKjtpzyL8mkoM32QXnczGLQQAGhXJt4pqmgM4StHmncKym1sBvBl>). Інформація щодо залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять на ОП у I семестрі 2022-2023 н.р. надана ЗВО у відповідь на запит ЕГ (п. 16).

### **5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.**

В Університеті проводяться вебінари, тренінги для викладачів, курси підвищення кваліфікацій. Під час стажування працівникам зберігається заробітна плата. В Університеті прийнято Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників КНУТШ <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1997>. Можливості для підвищення кваліфікації створюють Інститут післядипломної освіти <http://www.ipe.knu.ua/> Відділ академічної мобільності КНУТШ [http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=2&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk) Відділ міжнародних зв'язків <http://international.knu.ua/>. Працює KNU professionals Digital skills Pro - програма розвитку цифрових компетентностей викладачів <https://www.facebook.com/kyiv.university/posts/5392026514155920> KNU Teach Week - платформа для фахового розвитку НПП, підвищення рівня пед.майстерності <http://www.univ.kiev.ua/news/11415> НПП співпрацюють з державними органами влади, іншими ЗВО, як в Україні, так і за кордоном, у сфері професійних інтересів. Під час зустрічі з фокус-групами встановлено, що НПП підвищують кваліфікацію на постійній основі, ЗВО надає інформацію щодо таких можливостей, як в Україні, так і за кордоном (відповідь на запит ЕГ, п. 8, запит 2, п.3.). ЕГ під час фокус-груп встановила, що НПП задоволені можливостями професійного розвитку, які надає ЗВО. Процедури моніторингу рівня професіоналізму викладачів на рівні ЗВО не проводяться, зазначила керівник відділу забезпечення якості освіти під час фокус-групи з адмінперсоналом.

### **6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.**

КНУТШ є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) та проєкту «Якісне навчання через якісне викладання». Університет проводить тематичні воркшопи на платформі професійного розвитку викладачів КНУТШ <https://www.facebook.com/KNUprofessionals/about>, де викладачі мають можливість обмінятися досвідом. Для викладачів КНУ є безкоштовна участь у тренінгах «KNU Teach Week» з різної тематики. Зокрема: курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів; програма KNU Educators' week by Genesis для викладачів КНУТШ. Також є локальні документи, які передбачають матеріальне заохочення <http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/> Наприклад, Фурса С.Я. - присвоєно звання «Ветеран праці Київського національного університету» (наказ №127-32 від 09.03.2021р.). Шомпол О.А. - Нагороджена Грамотою № 806 Київського національного університету імені Тараса Шевченка за успіхи у навчанні, науковій і виховній роботі та ін. Викладачі мають можливість безкоштовно публікуватися в журналах Університету, наприклад, «Вісник Київського національного університету. Юридичні науки», «Соціальне право», «Адміністративне право і процес». Під час зустрічі з адмінперсоналом начальник відділу кадрів зазначив, що ЗВО під час міжнародної мобільності до півроку зберігає заробітну плату за НПП, НПП отримують річні премії, за поданням керівництва за конкретні заслуги НПП



отримують премії. ЗВО заохочує публікаційну активність преміюючи за рейтингом наукових публікацій, який веде наукометричний відділ. Єдиного рейтингу викладачів у ЗВО немає.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.**

Сильними сторонами ОП є високий рівень академічної кваліфікації НПП ОП та активне залучення до організації освітнього процесу та аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.**

Слабкою стороною ЕГ вважає відсутність впливу гаранта на підбір НПП для забезпечення ОП; відсутністю рейтингування НПП. ЕГ рекомендує залучити гарнта до підбору НПП для забезпечення ОП та запровадити рейтингову систему для НПП.

### **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.**

На думку ЕГ ОП в цілому відповідає Критерію 6. Академічна та професійна кваліфікація НПП, що забезпечують ОК, є достатньо високою, процедури конкурсного відбору прозорими, що якраз забезпечує необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП. Слабкі сторони не є суттєвими, недоліки за даним Критерієм відсутні. В рамках критерію 6 ОП не має зразкового / інноваційного характеру, а тому відповідає рівню відповідності «В».

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

### **1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.**

ЕГ переконалаась у тому, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім та сприяє досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання визначених цією ОНП. ННІ права має навчальний корпус на вул. Васильківській, 60, в якому є аудиторії для проведення занять, оснащені необхідним мультимедійним обладнанням, аудиторії, оснащені за кошти випускників, зала судових засідань, кафедри, навчально-криміналістична лабораторія, комп'ютерний клас, зала вченої ради, аудиторії та приймання гостей і проведення засідань та наукових заходів, відділ методичного забезпечення навчального процесу, Центри американського права та європейських студій, Школа польського права, потужні бібліотечні фонди, читальна зала бібліотеки, їдальня, спорткомплекс, медичний кабінет, гуртожиток. У навчальному корпусі є вільний доступ до мережі Internet та Wi-Fi. Для забезпечення безпеки учасників освітнього процесу на період воєнного стану передбачено укриття, є план евакуації. На випадок наявності кризових ситуацій в ННІ права є додаткові станції безперебійного живлення та альтернативний доступ до мережі Internet. ЕГ вивчила інформацію щодо наявної інфраструктури у вигляді презентації, відеоролику (бібліотека) та відеоекскурсії навчальним корпусом за адресою вул. Володимирська, 60 під час резервної зустрічі. ЕГ відзначила позитивну роботу наукової бібліотеки ЗВО, яка у період дистанційного навчання забезпечує безперешкодний доступ до електронних ресурсів як таких, що знаходяться безпосередньо в електронному вигляді, так і може при наявності запиту зробити сканкопії та надіслати їх замовнику. Є також вільний доступ до навчально-методичної літератури з дисциплін ОНП та вільний доступ до будь-яких баз даних Scopus, Web of Science, видань Центру учбової літератури, періодичних видань, сканкопій стародруків. Водночас цей доступ є вільними не лише для учасників освітнього процесу, а й сторонніх осіб. Представниця Наукової бібліотеки Світлана Канєвська зазначила, що фонди бібліотеки поповнюються в середньому 3-4 рази на рік як за заявкою ННІ права, так і за індивідуальними замовленнями. Також вона повідомила ЕГ, що функціонує репозитарій eKNUTSHIR, який почав наповнюватися з 2021 р. Огляд ЕГ електронного репозитарію засвідчив, що ННІ права за типом публікації представлено лише 19 магістерськими роботами (<https://ir.library.knu.ua/knurepo/handle/123456789/24/browse?type=type>), тоді як п.8.6.10 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ у редакції від 11 квітня 2022 р. (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>) передбачено, передачу повнотекстових електронних версій кваліфікаційних/дипломних робіт/проектів після їх захисту профільними кафедрами до Репозитарію академічних текстів Університету.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.**

Під час спілкування з учасниками освітнього процесу, ЕГ було підтверджено, що ЗВО забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та різноманітних інформаційних ресурсів, що є потрібними для навчання та викладання на ОНП. На онлайн зустрічах як НПП, так і здобувачі підтвердили, що мають безоплатний доступ до інфраструктури ЗВО, бібліотечних фондів, баз даних Scopus, Web of Science тощо.

## **3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.**

При ознайомленні з матеріально-технічною базою ЕГ встановила, що Університет створив усі необхідні умови для того, щоб освітнє середовище було безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. При огляді матеріально-технічної бази, аудиторного фонду ЕГ не виявила жодних елементів, які б загрожували життю чи здоров'ю здобувачів вищої освіти. Психологічне забезпечення освітнього процесу здійснює Психологічна служба, до роботи в якій залучаються психологи (<https://www.univ.kiev.ua/en/departments/ps>), а також медичний кабінет. Під час зустрічей із фокус-групами здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування ЕГ встановила, що випадків звернень за психологічною допомогою не було. У представлених оглядах матеріально-технічної бази були продемонстровані головні елементи освітньої інфраструктури, укриття, які знаходяться у належному стані і є безпечними для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти і НПП. Врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом опитування, що організовується співробітниками навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень. Представлені ЕГ результати останнього такого опитування серед здобувачів вищої освіти за цією ОНП, проведені протягом грудня 2022 р. - січня 2023 р. засвідчили, що серед 67 респондентів (36 – 1 курс, 31 – 2 курс) 56,7% респондентів погодилась з твердженням, що викладачі ставляться з розумінням до потреб здобувачів освіти.

## **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.**

Спілкування ЕГ з фокус-групами підтвердило зазначену у відомостях про СО інформацію щодо надання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів. У ННІ права така підтримка надається гарантом ОНП Романом Майдаником, представниками директорату, викладачами та методистами ОНП. Підтримка надається також відповідними службами ЗВО: Відділ по роботі зі студентами (<https://www.facebook.com/studentaffairsofficeknu/>), Відділ академічної мобільності (<https://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>), Відділ сприяння працевлаштуванню (<http://job.univ.kiev.ua/>), Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<https://www.univ.kiev.ua/ua/dep/molod-center/>), Центр комунікацій (<https://www.univ.kiev.ua/ua/departments/dc/>), Студентський парламент (<http://sp.knu.ua/>). До консультативної підтримки здобувачів освіти долучаються випускники, які беруть участь у науково-практичних семінарах, конференціях, ярмарків вакансій, де вони діляться власним досвідом роботи в галузі. З метою надання інформаційної підтримки здобувачам освіти використовуються можливості сайтів Університету (<https://www.univ.kiev.ua/>), Інституту (<http://law.knu.ua/ua/>), а також соціальних мереж (Facebook) та месенджерів (Telegram). За результатами представленої ЕГ опитування, що було проведено серед здобувачів вищої освіти ОНП протягом грудня 2022 р.- січня 2023 р. Із 67 респондентів (36 – 1 курс, 31 – 2 курс) 67,2% погодилися з твердженням, що знають години роботи директорату і його доступність для звернень здобувачів вищої освіти, 4,5% не погоджуються, 19,4% не знають. Задоволеність допомогою допоміжного персоналу ННІ права (методисти, лаборанти і ін.) висловили 73,1%, 10,4% не погодилися, а 9,0% взагалі не знають про таке. Водночас ЕГ констатує, що у ЗВО відсутня централізована система дистанційного навчання, яка в умовах воєнного стану, карантину, інших кризових ситуацій була б дуже доречною.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.**

ЕГ встановила, що політика ЗВО спрямована на створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими потребами. Зокрема, прийнято Концепцію розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» Київського національного університету імені Тараса Шевченка, введено в дію наказом ректора № 382-32 від 12 червня 2020 року, Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затвердженому ректором 21 листопада 2019 р., Пам'ятку про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<http://surl.li/bfyvb>). Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (у редакції від 11 квітня 2022 р.) у п.12.3.8 до принципів, процедур та індикаторів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої

освіти відносить забезпечення здобувачам освіти з особливими потребами безперешкодного доступу до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, надання їм фахової консультативної підтримки тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків (file:///C:/Users/Admin/Downloads/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\_04\_2022-4.pdf). Під час огляду матеріально-технічної бази в онлайн-режимі експертній групі було продемонстровано наявність пандуса на вході до корпусу, що на вул. Володимирській 60, ліфту для людей з особливими потребами, спеціально обладнаних санвузлів, табличок зі шрифтом Брайля у корпусі ННІ права. Під час резервної зустрічі гарант та в.о. гаранта статистично підтверджених даних про наявність осіб з особливими потребами серед здобувачів ОНП навести не змогли, але запевнили ЕГ, що керівництво ННІ права продовжує роботу у напрямі забезпечення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

**6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.**

Ознайомлення з відомостями про СО та нормативною базою Університету дали підстави ЕГ констатувати таке. Політика і процедури ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій врегульовані Статутом Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ, Порядком запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству у КНУТШ, Етичним кодексом університетської спільноти, Пам'яткою норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official>). В Університеті передбачені чіткі процедури для запобігання та протидії корупції - Антикорупційна програма КНУТ, Акти антикорупційного законодавства, Повідомлення про корупцію, Заходи щодо запобігання та протидії корупції (<https://www.univ.kiev.ua/ua/official/preventing-corruption>). Конфліктні випадки розглядають керівники структурних підрозділів, адміністрація Університету та Постійно діюча комісія Вченої ради з питань етики (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>). Нормативними документами встановлені строки розгляду заяв, які проводяться конфіденційно, а рішення мають рекомендаційний характер. Анонімні звернення не приймаються. Важливим органом механізму врегулювання конфліктних ситуацій є Студентський парламент (<http://univ.kiev.ua/en/dep/studparlament>). Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ЕГ встановила, що останні знають про наявність нормативної бази, однак назвати окремі нормативні документи не змогли. Під час зустрічей із представниками студентського самоврядування та відповідальними особами, ЕГ було повідомлено, що під час реалізації ОНП конфліктних ситуацій, корупційних проявів, дискримінації тощо не виникало.

**Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.**

Серед сильних сторін Критерію 7 ЕГ встановила, що у ННІ права є наявними усі необхідні для забезпечення освітнього процесу матеріально-технічні ресурси (обладнані мультимедійною технікою навчальні аудиторії, зала судових засідань, наукові центри, відділ методичного забезпечення, навчально-криміналістична лабораторія), учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до фондів Наукової бібліотеки, електронних ресурсів та наукометричних баз даних, комп'ютерних аудиторій, вільний доступ до мережі Internet, що створює необхідні умови для навчання, викладання та наукової діяльності. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів (наявність укриття). У ЗВО впроваджено чітку систему відповідних процедур та заходів щодо вирішення конфліктних ситуацій. Навчальний корпус оснащений для навчання осіб з особливими освітніми потребами (наявність пандуса на вході до корпусу, ліфту для людей з особливими потребами, спеціально обладнаних санвузлів, табличок зі шрифтом Брайля у корпусі ННІ права).

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.**

ЕГ рекомендує ННІ права посилити роботу щодо наповнення репозитарію eKNUTSHIR випускними кваліфікаційними роботами здобувачів вищої освіти за ОНП "Право". ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість до початку нового навчального року запровадити єдину централізовану систему дистанційного навчання, яка забезпечила б вільний і зручний для здобувачів вищої освіти час доступ до навчальних матеріалів, виконання завдань, їх перевірки, тестування, а викладачу змогу проводити навчання на відстані, що особливо важливо в умовах воєнного стану та карантину.

**Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.**

Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів і доказів дозволило ЕГ встановити, що освітня діяльність за ОНП "Право" має достатній рівень відповідності за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4.,7.5, 7.6 та відзначити певні слабкі сторони у підкритерії 7.1 (наповнення репозитарію eKNUTSHIR випускними кваліфікаційними роботами здобувачів вищої освіти та впровадження єдиної централізованої системи дистанційного навчання). ЕГ дійшла висновку, що ОНП "Право" відповідає рівню В за Критерієм 7 з незначними недоліками, які не впливають на якість освітнього процесу та можуть бути усунені до початку нового навчального року.

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

### **1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.**

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, містяться у низці документів ЗВО: 1) Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ введено в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за №716-32 (Редакція 2022 року) [https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf); 2) Наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 "Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника" (з додатками) [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz\\_Form\\_Doc-729-32\\_11-08-2017.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf); 3) Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, введено в дію наказом ректора № 384-32 від 12 червня 2020 року <https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf> ЕГ встановлено, що положення щодо процедур внесення змін до освітньої програми є достатньо врегульованими та розгалуженими з питань ініціювання та послідовності дій. Гарант та НПП на зустрічах підтвердили дотримання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП в ЗВО. ЕГ пересвідчилась, що у вересні 2022 року було здійснено перегляд акредитованої ОП.

### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

З метою оцінки задоволеності потреб здобувачів вищої освіти проводиться анкетування. Гарантом додатково на запит було надано Звіт за дослідженням освітньої програми «Право» спеціальність 081 «Право» (денна форма навчання), який проводився Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень на замовлення Відділу якості освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <blob:https://office.naqa.gov.ua/ad5683b4-bc69-4a50-9295-682b524597a7>. Згідно зі звітом, останнє опитування проводилось протягом грудня 2022 р. – січня 2023 р., що і було підтверджено здобувачами освіти під час спілкування. Загалом наявна досить позитивна оцінка якості надання освітніх послуг за освітньою програмою. Під час зустрічі зі здобувачами було констатовано, що останні залучаються шляхом звернення з ініціативами до викладачів (безпосередньо під час усного опитування про якість викладання окремо кожним викладачем) та Студентського комітету, після чого відбувається обговорення щодо внесення запропонованих змін на кафедрі. Здобувачами також підтверджено, що вони беруть участь у вчених радах і в науково-методичній раді університету. Стосовно Департаменту соціологічних досліджень створений у студпарламенті КНУ, про яких вказано у Звіті про СО, представники студентського самоврядування не змогли відповісти на питання щодо його безпосереднього існування та функціонування. Представниками ЗВО були додатково надані витяги з протоколу засідання Студентського парламенту Навчально-наукового інституту права (№ 2 від 06 лютого 2023 р.) щодо внесення змін у загальні навчальні плани та робочі навчальні плани інституту, які забезпечують організацію навчального процесу студентів денної та заочної форм навчання ОР «Магістр».

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

Залучення роботодавців до процесу моніторингу якості вищої освіти врегульовано у Положенні про ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введеного в дію наказом ректора № 832-32 від 26 жовтня 2021 року (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1466>). На сайті ННІ права КНУ імені Тараса Шевченка відсутні відгуки та рецензії роботодавців щодо ОНП.

#### **4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.**

Під час спілкування з різними фокус-групами, ЕГ засвідчило наявну практику та діяльність щодо відслідковування кар'єрного шляху випускників. Гарантом вказано на «неформальний контакт» з випускниками через спільні заходи та під час співпраці з роботодавцями. Випускниками інституту є теперішні зацікавлені роботодавці, які залучаються до обговорення змісту ОП. Про діяльність Асоціації випускників юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка дізнатися не вдалося, оскільки серед присутніх випускників представників Асоціації не виявилось. На сайті Асоціації (<https://alumni.law.knu.ua/>) розмішені звіти проведених заходів, однак неможливо встановити рік опублікування інформації. Вкладка з видатними випускниками неактивна, тому неможливо встановити факту активного збирання та аналізу кар'єрного шляху випускників освітньої програми, однак приклади працевлаштувань випускників неведені у відомостях про СО.

#### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.**

Система забезпечення якості, що функціонує в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та регламентується Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>) має розгалужену структуру і охоплює декілька рівнів ініціативних груп, починаючи з здобувачів освіти і закінчуючи Вченою Радою. Робочі навчальні програми дисциплін оновлюються та доповнюються в разі потреби. Останні оновлення і доповнення спричинені змінами у законодавстві, які вимагають внесення відповідних змін до робочих навчальних програм.

#### **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

Акредитація ОП «Право» для магістрів денної форми навчання проводиться вперше, у зв'язку з цим, зауважень та пропозицій, які були сформовані під час попередніх акредитацій немає. Однак наголошується на постійному моніторингу результатів акредитації усіх освітніх програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка для удосконалення програми.

#### **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.**

Вбачається розгалужена система відповідальностей за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. ЗВО проводить опитування з метою удосконалення освітнього процесу на різних рівнях: безпосередньо викладачі за підсумками навчальної дисципліни, опитування серед випускників, викладачів, роботодавців. У результаті зустрічей з різними фокус-групами ЕГ підсумовано, що всі учасники освітнього процесу (здобувачі вищої освіти НПП, та інші особи, працівники підрозділів Київського національного університету імені Тараса Шевченка) усвідомлюють необхідність у покращенні якості освітньої діяльності й важливості залучення до процесу внутрішнього забезпечення якості ОНП на кожному з її етапів (формування, затвердження, перегляд, оновлення).

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка тісно співпрацює з роботодавцями, частина з яких є безпосередніми випускниками, які зацікавлені в ефективності та актуальності освітньої програми. Система забезпечення якості ОП забезпечує оперативне внесення змін та рекомендацій до програми та охоплює декілька рівнів ініціювання, що визначено документами ЗВО. З метою оцінки задоволеності потреб здобувачів вищої освіти проводиться анкетування.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.**

Здобувачі освіти необізнані в нормативних процедур забезпечення якості освіти, у тому числі, з питань ініціювання внесення змін до освітньої програми. Радимо ознайомити останніх з процедурами, вказаними в документах ЗВО. На

сайті ННІ права КНУ імені Тараса Шевченка відсутні відгуки та рецензії роботодавців щодо ОНП.

## **Рівень відповідності Критерію 8.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.**

ОНП в цілому відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 проте ЕГ не виявлено інноваційних чи взірцевих практик у контексті вимог критерію 8.

## **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

### **1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Університет надає достатньо чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Зазначені внутрішні нормативні акти розміщено у вільному доступі на сайтах підрозділів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://bukuniver.edu.ua/documents/>), серед них: 1) Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>; 2) Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка [https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11\\_04\\_2022.pdf](https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf); 3) Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>; 4) Етичний кодекс університетської спільноти <https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf>; 5) Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>; 6) Положення про гаранта освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>; 7) Правила внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://studmisto.knu.ua/management/documents/regulation-documents/257-pravya-vnutrishnohoroziadku> Під час спілкування ЕГ з учасниками навчального процесу, останні вказали на задоволеність доступом до внутрішніх нормативних актів, однак здобувачі не змогли підтвердити свою ознайомленість з їх положеннями. Так, здобувачі постійно наголошували на тому, що у випадку наявності скарг з питань організації освітнього процесу чи конфліктних ситуацій, вони звертаються безпосередньо до викладачів та інших працівників, що говорить про їх необізнаність в зазначених процедурах.

### **2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.**

Закладом вищої освіти у відомостях про самооцінювання надано посилання на затверджену ОНП (<https://docs.google.com/document/d/11zVmIy7XtqKtOjz6nvLMc8hS7iV9ZnJw/edit>) замість Проекту. На запит ЕГ надати активне посилання на проект ОНП, у відповідь гарантом було вказано, що «Проект ОНП був розміщений за тим самим посиланням, що і нинішня чинна ОНП». Таким чином, неможливо встановити факт опублікування освітньої програми не пізніше ніж за місяць до її затвердження.

### **3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.**

Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) зазначена безпосередньо в освітній програмі ([https://drive.google.com/file/d/1ijkBJ\\_NZt66HyS3i6yYuTBzGHxLVMf-M/view](https://drive.google.com/file/d/1ijkBJ_NZt66HyS3i6yYuTBzGHxLVMf-M/view))

## **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

## **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.**

В ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Інформація та документи ЗВО на головному сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка та підрозділів університету розміщені у вільному доступі та відповідають критерію публічності.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.**

ЕГ констатовано відсутність обізнаності здобувачів у внутрішніх нормативних актах ЗВО щодо процедур у випадку наявності скарг з питань організації освітнього процесу чи конфліктних ситуацій. Рекомендуємо провести інформаційну кампанію з ознайомлення здобувачів з положеннями документів ЗВО, стосовно вказаних питань. Через відсутність активного посилання на проект ОНП, радимо викладати на сайті посилання на проект ОНП окремим посиланням від затвердженої ОНП.

## **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.**

ОНП в цілому відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1, 9.2, 9.3, проте ЕГ не виявлено інноваційних чи взірцевих практик у контексті вимог критерію 9.

## **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.**

*не застосовується*

**2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.**

*не застосовується*

**5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.**

*не застосовується*

**6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.**

*не застосовується*

**Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Рівень відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

**Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

#### **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

**ПРОДОВЖЕННЯ:** ЕГ рекомендує ННІ права посилити роботу щодо наповнення репозитарію eKNUTSHIR випускними кваліфікаційними роботами здобувачів вищої освіти за ОНП "Право". ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість до початку нового навчального року запровадити єдину централізовану систему дистанційного навчання, яка забезпечила б вільний і зручний для здобувачів вищої освіти час доступ до навчальних матеріалів, виконання завдань, їх перевірки, тестування, а викладачу змогу проводити навчання на відстані, що особливо важливо в умовах воєнного стану та карантину. Здобувачі освіти необізнані в нормативних процедур забезпечення якості освіти, у тому числі, з питань ініціювання внесення змін до освітньої програми. Радимо ознайомити останніх з процедурами, вказаними в документах ЗВО. На сайті ННІ права КНУ імені Тараса Шевченка відсутні відгуки та рецензії роботодавців щодо ОНП. ЕГ констатовано відсутність обізнаності здобувачів у внутрішніх нормативних актах ЗВО щодо процедур у випадку наявності скарг з питань організації освітнього процесу чи конфліктних ситуацій. Рекомендуємо провести інформаційну кампанію з ознайомлення здобувачів з положеннями документів ЗВО, стосовно вказаних питань. Через відсутність активного посилання на проект ОНП, радимо викладати на сайті посилання на проект ОНП окремим посиланням від затвердженої ОНП.

#### **V. Підсумки**



На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

<b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми	B
<b>Критерій 2.</b> Структура та зміст освітньої програми	B
<b>Критерій 3.</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
<b>Критерій 4.</b> Навчання і викладання за освітньою програмою	B
<b>Критерій 5.</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
<b>Критерій 6.</b> Людські ресурси	B
<b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
<b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
<b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність	B
<b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

*Додатки до звіту:*

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

*Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.*

Керівник експертної групи

**Запотоцька Олена Василівна**

Члени експертної групи

**Качур Віра Олегівна**

**Жукорська Ярина Михайлівна**

**Дегтяр Руслана Олександрівна**